

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA

TEISĖS GRUPĖ

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGETIKOS
ĮSTATYMO NR. XI-1375 1, 2, 5, 11, 14, 20¹, 20², 22¹, 49, 64 STRAIPSNŲ PAKEITIMO IR
ĮSTATYMO PAPILDYMO 20⁴ STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO IR SU JUO
SUSIJUSIŲ ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ
(TAP-23-659, TAP-23-660, TAP-23-661, TAP-23-662, TAP-23-663, TAP-23-664, TAP-23-665)
(TAIS NR. 23-5239(2), 23-5240(2), 23-5245(2), 23-5244(2), 23-5243(2), 23-5241(2), 23-5242(2))**

Nr.
Vilnius

Įvertinę Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 1, 2, 5, 11, 14, 20¹, 20², 22¹, 49, 64 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 20⁴ straipsniu įstatymo projekto, Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 1, 2, 3, 5, 11, 13, 14, 16, 18, 20, 20¹, 21, 22, 23, 26, 29, 49, 50, 55, 56, 57, 63 straipsnių, dvyliktojo skirsnio pavadinimo pakeitimo, 54 straipsnio pripažinimo netekusiu galios ir Įstatymo papildymo 15¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1001 5 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto, Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 2, 3, 5, 6, 11, 13, 14, 20¹, 20², 22, 30, 32, 48, 49, 51 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 13¹, 20³ straipsniais įstatymo Nr. XIV-1169 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto, Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 5 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 22¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1698 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto, Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 16, 21¹, 22, 39, 48² ir 75 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto ir Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto (toliau visi kartu – Projektai) atitiktį įstatymams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

Bendros pastabos visiems Projektams

1. Pažymėtina, kad teikime nurodyta informacija, kad Projektai buvo pateikti derinimui ir po jo organizuotas Projektų pristatymas. Kadangi po derinimo liko nemažai nesuderintų pastabų, siūlytina, laikantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. rugpjūčio 11 d. nutarimu Nr. 728 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento patvirtinimo“ (toliau – Vyriausybės darbo reglamentas), 33 punkto reikalavimų, rengėjui nesutinkant su išvadas teikiančių subjektų pateiktomis pastabomis ir pasiūlymais, organizuoti suinteresuotų institucijų pasitarimą, jeigu nesutarimų pašalinti nepavyksta kitais būdais. Atsižvelgdami į tai, manytina, kad prieš svarstant Projektus Vyriausybėje, turėtų būti tinkamai įgyvendinta minėta Vyriausybės darbo reglamento 33 punkto nuostata.

2. Atkreiptinas dėmesys, kad daugumoje Projektų numatytas įsigaliojimo terminas – 2023 m. liepos 1 d. Atsižvelgiant į Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų, patvirtintų Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1R-298 „Dėl Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų patvirtinimo“ (toliau – Rekomendacijos), 52 punkto reikalavimus, pagal kuriuos teisės akto įsigaliojimo terminas turėtų būti *toks, kad būtų galima tinkamai pasirengti jį įgyvendinti bei tiems teisės aktams, kuriems įgyvendinti reikia parengti ir priimti kitus teisės aktus, turėtų būti numatytas toks įsigaliojimo terminas, per kurį būtų įmanoma*

priimti įgyvendinamuosius teisės aktus, siūlytina apsvarstyti galimybę nustatyti vėlesnę siūlomų Projektų įsigaliojimo datą.

3. Siūlytina papildomai patikslinti Projektų įsigaliojimo, įgyvendinimo ir taikymo nuostatas, atsižvelgiant į Rekomendacijų 112 punkto reikalavimus, kad asmens pareigų (pavyzdžiui, energetikos ministro) pavadinimas paprastai rašomas be žodžių „Lietuvos Respublikos“ ar „Lietuvos“.

Dėl Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 1, 2, 5, 11, 14, 20¹, 20², 22¹, 49, 64 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 20⁴ straipsniu įstatymo projekto (toliau – Projektas Nr. 1):

4. Pažymėtina, kad pirminiame derinimo su suinteresuotomis institucijomis etape nebuvo derintas Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo (toliau – Įstatymas) 14 ir 64 straipsnių keitimas. Atsižvelgiant į tai, kad šie straipsniai į Projektą Nr. 1 buvo įtraukti tik teikiant Projektus Vyriausybei, būtina suderinti tiek Projektą Nr. 1, tiek ir kitus Projektus su suinteresuotaisiais asmenimis ir institucijomis, nes Įstatymo 14 straipsnio pakeitime numatytos naujos taisyklės subjektams, o Įstatymo 64 straipsnio pakeitime numatyta nauja skundų nagrinėjimo tvarka, įtraukiant bendrosios kompetencijos teismus.

5. Atkreiptinas dėmesys, kad siūlomu Projektu Nr. 1 keičiamo Įstatymo 1 straipsnyje išskelti tikslai tiesiogiai išplaukia iš Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. birželio 26 d. nutarimu Nr. XI-2133 „Dėl Nacionalinėje energetinės nepriklausomybės strategijos patvirtinimo“ (toliau – Strategija), kurioje numatytas Lietuvos energetikos tikslas ir siejami rezultatai Lietuvos energetikos sektoriuje 2020, 2030 ir 2050 metais ir kurios nėra siūloma keisti kartu su Projektais. Atsižvelgiant į tai, kad Įstatyme nustatyti tikslai ir uždaviniai yra tiesiogiai priklausomi nuo Strategijos, svarstyтина, ar vien tik Įstatymo pakeitimas yra pakankamas tikslų performulavimui. Siūlytina pateikti teisinį pagrindimą Projektų aiškinamajame rašte arba atsisakyti šio keitimo.

6. Projektu Nr. 1 keičiamas Įstatymo 2 straipsnis pildomas nauja sąvoka „*grynasis atsiskaitymas*“ bei toliau Projekto Nr. 1 tekste dėstomos su tuo susijusios nuostatos (Įstatymo 20⁴ straipsnis ir t.t.). Šios nuostatos yra visiškai naujos, nei iš Projekto Nr. 1 nuostatų, nei iš susijusių dokumentų nėra visiškai aiškus jų turinys ir taikymas, todėl būtina atsakingai pasiruošti tokiam pakeitimui. Pažymėtina, kad pagal Projekto Nr. 1 12 straipsnyje numatytas įsigaliojimo nuostatas *grynojo atsiskaitymo modelis* įsigaliotų nuo 2023 m. rugsėjo 1 d., todėl atkreiptinas dėmesys, kad gali pritrūkti laiko tinkamai pasiruošti. Siūlytina numatyti vėlesnį įsigaliojimo terminą, atsižvelgiant į daugumos suinteresuotųjų asmenų (pavyzdžiui, UAB Green Genius, UAB Evecon ir kt.) pastabas ir realias galimybes.

7. Pažymėtina, kad Projekto Nr. 1 4 straipsniu pripažįstama netekusi galios Įstatymo 11 straipsnio 3 dalis, tačiau ji yra minima Įstatymo 26 straipsnio 2 dalyje – „*naudotis skatinimo priemone, nurodyta šio įstatymo 11 straipsnio 3 punkte*“. Siūlytina į Projektą Nr. 1 įtraukti ir Įstatymo 26 straipsnio keitimą, atsižvelgiant į šiuos aspektus: visų pirma, šiuo metu yra priimtas, bet neįsigaliojęs pakeitimas, pateikiantis nuorodą į „*naudotis skatinimo priemone, nurodyta šio įstatymo 11 straipsnio 7 punkte*“; antra, Įstatymo 11 straipsnyje nurodyta Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos kompetencija, o ne skatinimo priemonės, tad pateikiama nuoroda yra netiksli.

8. Projekto Nr. 1 8 straipsniu Įstatymas pildomas nauju 20⁴ straipsniu, kuriame vartojamos naujos formuluotės: „*virtuali asmens sąskaita*“, „*fiksuota arba kintamoji elektros energijos kaina*“ (pažymėtina, kad Įstatyme yra vartojama sąvoka „*fiksuotas tarifas*“) ir kt., kurios neapibrėžtos ir nepaaiškintos nei Projekte Nr. 1, nei susijusiuose dokumentuose. Siekiant užtikrinti aiškumą, siūlytina patikslinti ir (ar) paaiškinti šias sąvokas Projekte Nr. 1 arba Projektų aiškinamajame rašte.

9. Projekto Nr. 1 9 straipsniu keičiamo Įstatymo 22¹ straipsnio nuostatos susijusios su atsinaujinančių energijos išteklių naudojimu elektros energijos gamybai jūrinėje teritorijoje. Pažymėtina, kad *vykstant konkursui* pagal šio straipsnio nuostatas, nuostatų keitimas (ypač Įstatymo 22¹ straipsnio 10 dalies, kurioje nustatytos sąlygos, bei susijusių nuostatų) kelia klausimą dėl konstitucinės teisėtų lūkesčių apsaugos keičiant teisinį reguliavimą. Konstituciniai teisėtų lūkesčių apsaugos, teisinio tikrumo ir teisinio saugumo principai suponuoja valstybės pareigą užtikrinti teisinio reguliavimo tikrumą ir stabilumą, apsaugoti asmenų teises, gerbti teisėtus interesus ir teisėtus lūkesčius. Šie principai *inter alia* suponuoja tai, kad valstybė privalo vykdyti priimtus įsipareigojimus asmeniui. Neužtikrinus asmens teisėtų lūkesčių apsaugos, teisinio tikrumo ir teisinio saugumo, nebūtų užtikrintas asmens pasitikėjimas valstybe ir teise (Konstitucinio Teismo 2014 m. balandžio 14 d. nutarimas). Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs (2016 m. sausio 25 d., 2013 m. vasario 15 d., 2013 m. gegužės 16 d. nutarimai), kad teisinio reguliavimo pakeitimai turėtų būti daromi taip, kad asmenims, kurių teisinei padėčiai jie turi įtakos, būtų *užtikrinta reali galimybė prisitaikyti* prie naujos teisinės situacijos. Atsižvelgiant į šią konstitucinę doktriną, būtina pateikti visapusišką pagrindimą dėl poreikio *šiuo metu* atlikti tokio pobūdžio teisinio reguliavimo pakeitimus ir (ar) vertinimą dėl galimos vėlesnės Projekto Nr. 1 įsigaliojimo datos. Papildomai pažymėtina, kad Projekto Nr. 1 9 straipsnis tikslingas redakciniu aspektu.

10. Svarstyta, ar Projekto Nr. 1 10 straipsnio 6 dalimi siūlomas teisinis reguliavimas atitinka teisėkūros efektyvumo principą, be kita ko reiškiantį, kad *rengiant teisės akto projektą turi būti įvertinamos visos galimos teisinio reguliavimo alternatyvos ir pasirenkama geriausia iš jų, teisės akte turi būti įtvirtinamos veiksmingiausiai ir ekonomiškiausiai teisinio reguliavimo tikslą leisiančios pasiekti priemonės*, taip pat svarstyta, kaip jis atitinka *sutarčių laisvės principą* (plačiau žr. 16 pastabą), juo labiau, kad nėra pritarimo iš suinteresuotųjų asmenų. Sutiktina su suinteresuotųjų institucijų pastabomis šiai daliai, todėl būtina papildomai pagrįsti atliekamo pakeitimo būtinybę ir būtina susiderinti šias nuostatas su Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija, Lietuvos kariuomene ir kitomis suinteresuotomis institucijomis pagal kompetenciją.

11. Projekto Nr. 1 11 straipsniu keičiamo Įstatymo 64 straipsnio 5, 6 ir 7 dalys numato taisykles, teises ir pareigas bendrosios kompetencijos teismams dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo. Atkreiptinas dėmesys, kad šios nuostatos ne tik nebuvo derintos su suinteresuotaisiais asmenimis ar institucijomis (pavyzdžiui, Nacionaline teismų administracija ir (ar) teisėjus atstovaujančiomis institucijomis), bet ir yra visiškai nesuderintos su Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodeksu ar Lietuvos Respublikos teismų įstatymu. Todėl siūlytina papildomai susiderinti šias nuostatas arba jų atsisakyti.

12. Projekto Nr. 1 12 straipsnio 9 dalyje pateikiama nuoroda į Projekto Nr. 1 straipsnius tikslinga, nes siūlomas Projektas Nr. 1 neturi 64 straipsnio.

Dėl Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 1, 2, 3, 5, 11, 13, 14, 16, 18, 20, 20¹, 21, 22, 23, 26, 29, 49, 50, 55, 56, 57, 63 straipsnių, dvyliktojo skirsnio pavadinimo pakeitimo, 54 straipsnio pripažinimo netekusiu galios ir Įstatymo papildymo 15¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1001 5 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto (toliau – Projektas Nr. 2):

13. Pažymėtina, kad pirminiame derinimo su suinteresuotomis institucijomis etape nebuvo derintas pateikto Projekto Nr. 2 1 straipsnis, kuriuo keičiamas Įstatymo 5 straipsnis, nustatantis Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos kompetenciją. Atsižvelgiant į tai, kad šis straipsnis į Projektą Nr. 2 buvo įtrauktas tik teikiant Projektus Vyriausybei, būtina suderinti Projektą Nr. 2 su suinteresuotaisiais asmenimis, o ypač su Valstybine energetikos reguliavimo taryba.

14. Atkreiptinas dėmesys, kad nei iš Projekto Nr. 2 nuostatų, nei iš susijusių dokumentų nėra aiškos priežastys, dėl kurių *šiuo metu* yra siūloma atlikti pakeitimus. Siūlytina papildyti Projektą aiškinamąjį raštą dėl siūlomų pakeitimų atlikimo būtinybės.

Dėl Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 2, 3, 5, 6, 11, 13, 14, 20¹, 20², 22, 30, 32, 48, 49, 51 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 13¹, 20³ straipsniais įstatymo Nr. XIV-1169 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto (toliau – Projektas Nr. 3):

15. Pažymėtina, kad Projektu Nr. 3 siūlomas keisti Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 2, 3, 5, 6, 11, 13, 14, 20¹, 20², 22, 30, 32, 48, 49, 51 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 13¹, 20³ straipsniais įstatymas Nr. XIV-1169 (toliau - Pakeitimo įstatymas) didžiąja dalimi apimties (išskyrus Pakeitimo įstatymo 7 straipsnį, 9 straipsnio 10 dalį ir 13, 14 straipsnius) jau yra įsigaliojęs, o Pakeitimo įstatymo 18 straipsnio „Įstatymo įsigaliojimas, taikymas ir įgyvendinimas“ esmė yra sureguliuoti ir užtikrinti, kad Pakeitimo įstatymas tinkamai įsigaliotų. Todėl svarstytina, ar Projektu Nr. 3 siūlomas keitimas yra tinkamas būdas reguliuoti jau galiojančius teisinius santykius, keliais aspektais: visų pirma, sutiktina su Teisingumo ministerijos 2023 m. gegužės 3 d. rašto 10 pastaba, kad tai galėtų būti traktuojama kaip *lex retro non agit* principo pažeidimas; antra, tokio pobūdžio nuostatos, kurios išdėstytos Projekte Nr. 3, yra ne tvarkomojo (organizacinio ar procedūrinio) pobūdžio, o turininio pobūdžio, numatančios elgesio taisyklės (*tvarka*), asmenų teises ir pareigas, todėl jomis, patikslinus galiojimą į ateitį, gali būti siūloma pildyti Įstatymą (pavyzdžiui, Įstatymo 49 straipsnį ar kt.), o ne Pakeitimo įstatymo įsigaliojimo nuostatas.

16. Atsižvelgus į 15 pastabą ir perkėlus siūlomas nuostatas į Įstatymą, būtina jas pakoreguoti keliais aspektais. Atsisakytina „*Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo*“ pavadinimo vartojimo, pakeičiant jį formuluote „*šio įstatymo*“; taip pat siūlytina aiškiau pagal svarbą išdėstyti minimus atvejus – koks santykis yra tarp poveikio visuomenės sveikatai vertinimo, poveikio aplinkai vertinimo ir sanitarinės apsaugos zonų nustatymo (kuris svarbiausias, kuris privalomas ir pan.), kai Projekte Nr. 3 numatomi variantai, kai vieno arba kito iš šių atvejų nėra; taip pat tikslintinas siūlomas teisinis reguliavimas dėl rašytinių susitarimų sudarymo – imperatyvi nuoroda Projekte Nr. 3, kad „*sudaromi rašytiniai susitarimai dėl planuojamos statyti vėjo elektrinės*“ neatitinka nei sutarčių laisvės principo, nei kitų Įstatymo nuostatų (pavyzdžiui, Įstatymo 49 straipsnio 17 dalyje numatomi atvejai, kad paprieštaravus statyba negalima, išskyrus (t.y. *išimtis*), kai *asmuo, suinteresuotas elektros energijos gamybos vykdymu didesnės kaip 30 kW įrengtosios galios vėjo elektrinėje, ir asmuo, pateikęs prieštaravimą, sudaro <...> susitarimus raštu*). Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.156 straipsnyje nustatyta, kad šalys turi teisę laisvai sudaryti sutartis ir savo nuožiūra nustatyti tarpusavio teises bei pareigas, taip pat sudaryti ir šio kodekso nenumatytas sutartis, jeigu tai neprieštarauja įstatymams (straipsnio 1 dalis). Draudžiama versti kitą asmenį sudaryti sutartį, išskyrus atvejus, kai pareigą sudaryti sutartį nustato įstatymai ar savanoriškas įsipareigojimas sudaryti sutartį (straipsnio 2 dalis). Pažymėtina, kad įstatymai negali nustatyti absoliučios pareigos sudaryti sutartis – taip būtų pažeistas sutarčių laisvės principas, kurį pripažįsta ir gina Konstitucija. Lygiai taip pat minėta nuostata negali būti suprantama taip, kad servituto nustatymo atveju įstatymas gali nustatyti privalomą sandorio (sutarties) sudarymą. Ši nuostata yra tik bendra sutarčių teisei ir negali būti taikoma sutartinio servituto atveju, nes galioja specialus sutartinio servituto reguliavimas Civiliniame kodekse. Papildomai siūlytina įvertinti galimybę numatyti ir platesnę Projektu Nr. 3 informacijos sklaidą bei papildomus skelbimo šaltinius – pavyzdžiui, Energetikos ministerijos arba projektų vystytojų interneto svetainėse.

Dėl Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 5 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 22¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1698 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto (toliau – Projektas Nr. 4):

17. Pažymėtina, kad Projektu Nr. 4 siūloma techniškai keisti Įstatymą, nes siūlymas yra sąlygotas Projekto Nr. 2 pakeitimų. Suprantama, kad tikslinant nuorodas (numeracijos aspektu) į konkrečių straipsnių dalis yra užtikrinamas teisinis aiškumas, tačiau tikslingumo aspektu, svarstyti, ar toks pakeitimas *šiuo metu* turėtų būti atliekamas. Siūlytina papildyti Projektų aiškinamąjį raštą dėl siūlomų pakeitimų atlikimo būtinybės.

Dėl Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 16, 21¹, 22, 39, 48² ir 75 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto (toliau – EEĮ projektas):

18. Pažymėtina, kad nors EEĮ projekto pavadinime kartu su kitais pakeitimais nurodomas Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 75 straipsnio keitimas, tačiau šio straipsnio pakeitimas EEĮ projekte nepateiktas, o EEĮ projekto straipsnių numeracija netiksli (po 5 straipsnio seka 7 straipsnis). Siūlytina patikslinti EEĮ projektą arba įtraukiant visus siūlomus keitimus, arba patikslinant EEĮ projekto pavadinimą ir straipsnių numeraciją.

19. Tikslintina EEĮ projekto 2 straipsniu keičiamo Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 21¹ straipsnio 3 dalies punktų numeracija (sudubliuotas 8 punktas).

20. Tikslintina EEĮ projekto 4 straipsnio 3 dalies formuluotė – siūloma keisti ne 2¹ dalies 2² punktą, o 2² dalį.

21. Tikslintinas EEĮ projekto 5 straipsnio 4 dalies (-ių) dėstymas, užtikrinant, kad dalys būtų dėstomos iš eilės ir pernumeruojant sudubliuotą 4 dalį.

Dėl Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto (toliau – ŽĮ projektas):

22. Svarstyti, ar siūlomas keitimas atitinka Lietuvos Respublikos žemės įstatymo paskirtį – įgyvendinant žemės tvarkymo ir administravimo politiką, žemės santykiai reguliuojami taip, kad būtų sudarytos sąlygos tenkinti *visuomenės, fizinių ir juridinių asmenų poreikius* racionaliai naudoti žemę, vykdyti ūkinę veiklą išsaugant ir gerinant gamtinę aplinką, gamtos ir kultūros paveldą, apsaugoti žemės nuosavybės, valdymo ir naudojimo teises. Siūlomu keitimu nustatoma išimtis – konkurso laimėtojai (arba, kol jo nėra – Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai (tikslintinas pavadinimas, nes Įstatyme minima pirmą kartą)) – suteikiamos tapačios teisės, kaip viešpataujančiu tampančio daikto savininkui. Svarstyti, ar tokios išimties nustatymas ŽĮ projektu vienam specialiajam subjektui nėra perteklinis, todėl siūlytina papildomai pagrįsti dėl siūlomų Žemės įstatymo pakeitimų atlikimo būtinybės.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 1, 2, 5, 11, 14, 20¹, 20², 22¹, 49, 64 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 20⁴ straipsniu įstatymo projekto ir su juo susijusių įstatymų projektų pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ projekto (toliau – Nutarimo projektas):

23. Siekiant užtikrinti aiškumą, siūlytina patikslinti Nutarimo projekto 3 punktą dėl įgaliojimų, nurodant visų įtrauktų įgaliojimų asmenų tiksliai užimamas pareigas (nurodant, kurios srities – energetikos – viceministrai jie yra).

Dėl Projektų aiškinamojo rašto:

24. Pažymėtina, kad Projektų aiškinamojo rašto pavadinimas ir 1 dalyje išvardijami teisės aktų pavadinimai neatitinka Projektų pavadinimų (neįtraukti visi Projektais keičiami įstatymų

straipsniai), todėl jį būtina patikslinti. Papildomai pažymėtina, kad Projektų aiškinamąjį raštą būtina patikslinti ir redakciniu aspektu.

25. Atkreiptinas dėmesys, kad Projektų aiškinamajame rašte nurodyti teiginiai – „*siekiama išspręsti susidariusią situaciją, kai mažėjant laisvų elektros pralaidumų tinkluose vystytojai teikia ieškinius bendrosios kompetencijos teismams <...>*“, „*grynojo atsiskaitymo modelio tikslas – skatinti energijos vartojimo efektyvumą ir reaguoti į rinkos signalus*“, „*manyta, kad šių nuostatų įtvirtinimas paskatins vystytojus laikytis gaminantiems vartotojams priimtų įsipareigojimų*“, „*numatoma, kad tai sudarys patrauklesnes sąlygas vėjo elektrinių plėtrai Lietuvoje, nes bus sumažintos asmenų <...> patiriamos išlaidos*“ – nepateikiant konkrečios informacijos, duomenų, skaičiavimų ar pagrindimo yra abstraktaus pobūdžio ir neatskleidžia siūlomų pakeitimų esmės ir prasmės. Siūlytina, užtikrinant teisėkūros efektyvumo principą, papildyti Projektų aiškinamąjį raštą teiginius pagrindžiančiais duomenimis.

Teisės grupės patarėja

Renata Adomaitytė-Šliogerienė